

Előfizetési árak :
 Helyben hazhoz hordvaj:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Hirdetéseik helyben ártandók.

Eppen a diunyeágyat takarta le, midőn közelébe értem. Ezen nemegyes gyűlöncsere ki-
vált gondot fordított, az volt különösen büsz-
kesége tárgya; egy kis zöld fajt valószínűs
anyai gondossággal ápolt. Kíneseinek mostani
megvizsgálása nem elégtette ki, mert mi-
alatt a takarót bosszusan lölekte, a kapát di-
hősen rázza ráz kiáltott: „Az még sem té-
teleztem volna fel kegyedről! Látni miss
Nora, maga mégis berzasztó egy leány —
nem lehet ezt mást szóval kifejezni — maga
egy tolvaj! Hogyan merészeli éppen azt a
dunyvát elvinni, melyre három nap óta

lesz szerencsém az interpellációra válaszolni, illetőleg a t. háznak jelentést tenni.

Bátran merem állítani, hogy nekem mindezen dolgokról tudomásom nem volt; mert ha lett volna, már megindítottam volna valami eljárást; de azért mondhatom, hogy eltekintve ezen birtoktól, a melyekről nekem hetek előtt sejtésem sem lehetett, és a mint azt már többször tettem, most is bizottságot rendelttem ki, hogy különösen az országos képtár megnevezése és a kezelés módjáról jelentést tegyen, hogy azon alapon, — a mennyiben szükséges lesz a kezelésben módosításokat tenni, — módosítás legyen azokat megtehetni.

Egyébiránt ismételtem, hogy tájékoztatni fogom magam, az állapotokat meg fogom vizsgáltatni, és az után fogok a t. képviselő urnak interpellációra válaszolni.

Komlóssy Ferenc azok után, a miket Polonyi elmondott és a mit erre a miniszter válaszolt, egyszerűen felolvassa interpellációját, fentartja magának, hogy az arra adandó földre reagáljon. Az interpelláció így hangzik:

1. Van-e tudomása a t. miniszter urnak azon több mai napilap által közölt megdöbbenő hírről, hogy a nemzeti múzeum régiségtárában és az Esterházi-képtárban a magyar nemzet által nagylelkűen ajándékozott régi műkincsek elcsúsztatván, külföldi kufároknak bűnös módon eladták?

2. Tett-e már a miniszter ur ezen ügyben erőfeszítést, vagy ha nem tett, mit szándékozik tenni?

Elnök: Az interpellációk kiadatnak a kultusz-miniszternek.

Az ügy érdemére nézve a „N-t” azt hallja, hogy a kultuszminiszterium már régebben kívánt az országos képtár kezelésének rendezése tárgyában intézkedni. Az a részbeli vizsgálat megjelölésére egy bizottság kiküldése már hetekkel ezelőtt kezdeményeztetett: e bizottság kiküldését most siettetni fogják s ez fog megbízni a múzeum ügyeinek megvizsgálásával is. A bizottság elnöke Berzeviczy Államtitkár lesz s tagjai még ma ki fognak nevezetni.

Illetékes körökben a felmerült híreket, bár az országos képtárnál némely rendtelenségeket valószínűleg hisznek, — alaptalanok tartják.

Ugyane tárgyban még a következő nyilatkozatokat közölhetjük:

A mai reggeli lapokban egy közlemény jelent meg, melyben a vezetésem alatt álló érem és régiségosztályról állítatik, hogy „kezelésében rendtelenségek nyomába jöttek”, hogy annak „kincsei meg vannak dezmálva és értéketlen utáztatokkal kicserélve”, hogy az „elcsúsztatott és arany érmék külföldi műtársukhoz kerültek” stb. stb. Mindezen híreket nézve bátorozottan kijelentem, hogy azok elejétől régig valótlanak, a miről mindenki naponként 9—1 óráig a M. Nemz. Múzeum érem- és régiségosztályában meggyőződhetik.

B u d a p e s t, 1887. november 30-án.

Dr. H a m p e l J ó z s e f,
az érem- és régiségosztály őre

II.

Polonyi Géza képviselő ur a ház mai ülésében a vallás és közoktatásiügyi miniszter urhoz intézett interpellációjában engemet, mint az országos képtár igazgatóját, azzal vádolt, hogy a vezetésem alatt álló intézet műtárgyai közül egyesek eltűntek, illetőleg másolatokkal kicseréltek. Feleltem, hogy

vigyázok? Már nem tűrhetem ezt tovább, okvetlen be kell jelenítenem nagyatyámban! Talán ő képes kegyedre felügyelni, de én azt hiszem, könnyebb lenne a sántát egy vasvillával elriasztani, mint magától a gyümölcsöket és virágokat megvédeni. Csak éppen tegnap — a visszaemlékezésem haragja még fokozódott — valamennyi legszebb glorie de dijou rózsákat leszakasztatta a „Kereszt”-ben levő bűnös leány részére. Szégyelhetné magát!

Itt teljesen kimerülve a pereléstől, szünetet tartott, én pedig azon a ponton voltam, hogy fegyveremet használva rátámadok, midőn a kapuban megpillantottam a nagy Marinkát erőteljes alakját, fehér köntnyben. Mozdulatai nagy sietéssel ártultak el, így bementem annak megfigyeltével, miszerint azt hiszem, hogy a terményeket ő titokban eladja, és azért fájlalja annyira, ha én a gyümölcsből eszem, ha tolvajról van szó, az csakis ő lehet. Ezzel felfogtam ruhámat és futottam le az uton mint egy bibicz, úgy hogy csaknem ráestem a nagy Marinka.

„Nos, mi újság?” kiáltam, alig lihegve.

„Egy távirat.” — válaszolt, egy világos sárga borítékot a magasa tartva, — „Móricz ur részére, a fiú a konyhában várja az aláírást és nagyon siet; esküdjök, hogy kilenc óra után ő nem megy el a temető elé.”

„Az ostoba,” fakadtam ki bosszusan. „Ha nem miért nem adtat az a bizonyos Móricz urnak? Mire vársz? kérdem komoly hangon.

„En vigyem be az ebédlőbe?” kérdé tje.

„Az ur megparancsolta, hogy senki se alkalmatlankodjék. Azt veszem észre, hogy neki és Móricznak nagy titkai vannak.

„Mari, te a kulcsuknál hallgatódtál?” jegyeztem meg szigorúan.

„Mit gondolsz miss Nora, hisz ez képtelenség! Állásunkat kockáztatnánk, ha csak egy lépést is tennénk az ebédlőbe, bátha még orunkat az ebédlőbe akarnék dugni.”

„Es én az enyémet bedugtam, hogy jutalmul levágyjak! Köszönöm szépen!” Ezzel nevetve elfordultam.

„De kedves miss Nora! Szívesen, miss Nora! Kegyednek kell azt okvetlen bevinni; senki más nem teheti azt, mint kegyed. Kérem, tegye meg!” könyörgött.

„Nos, jól van, olyan gyáva nem vagyok

az országos képtár kézirajzgyűjteményének nincs lajstroma s hogy a kézirajz és rézmetszet gyűjtemény kezelése egy szolgára van bízva.

Az interpellációra a miniszter ur rögtön a vizsgálat elrendelésének megfigyeltével válaszolt, a házszabályok értelmében nem volt módomban felszólalni s a vádat érdeme szerint visszautasítani. Minthogy azonban a vizsgálat eredménye természetesen a leggyorsabb eljárás mellett is csak napok múlva juthat nyilvánosságra, tartozom magamnak azzal, hogy a teljesen alaptalan váddal szemben, mely csak a gyűjteményekkel való teljes ismeretlenségből és rosszakaratú pletykából eredhet, rögtön kijelentsem, hogy az országos képtár állományából egyetlenegy darab sem hiányzik, hogy semmiféle kicserélése a tárgyaknak nem történt. Megjegyzem azt is, hogy a kézirajz és rézmetszet gyűjteménynek van lajstroma, melyet minden látogató bármikor használhat, a hogy a szolgák csak annyiban „kezelik” e műtárgyakat, a mennyiben az illető látogató által kívánt, zár alatt őrzött portefeuillel előhozzák s áttekintés után helyükre visszateszik.

Tudom, hogy a vizsgálat az állításaimat mind igazolni fogja, akkor pedig fenntartom magamnak, hogy az országos képtár állományából egyetlenegy darab sem hiányzik, hogy semmiféle kicserélése a tárgyaknak nem történt. Megjegyzem azt is, hogy a kézirajz és rézmetszet gyűjteménynek van lajstroma, melyet minden látogató bármikor használhat, a hogy a szolgák csak annyiban „kezelik” e műtárgyakat, a mennyiben az illető látogató által kívánt, zár alatt őrzött portefeuillel előhozzák s áttekintés után helyükre visszateszik.

P u l s z k y K á r o l y,
az országos képtár igazgatója.

A „Magyar Hírcsarnok” ezeket írja: A múzeumra nézve a lapok által nyilvánosságra hozott súlyos vád a múzeum összes tisztviselőinél a legnagyobb megdöbbenést keltette, habár valamennyien, de különösen a régiségosztályban eleve meg voltak győződve, hogy a felhozott vádak alaptalanok s a múzeum kincsei mind érintetlenül megvannak.

Az ide vonatkozó hírek elterjedésére minden valószínűség szerint első sorban az a körülmény szolgálhatott okul, hogy a nemzeti múzeum neveveze tessebb műkincseik közül összesen mintegy 30—40 darabot időközönként átszállítottak a iparművészeti múzeumba, hogy rólok galvanoplasztikai másolatokat készítsenek, melyeket után külföldi múzeumoknak és műgyűjtőknek adtak el. E tárgyak átköltözése azonban mindenkor az iparművészeti múzeum igazgatójának, Radics Jenőnek sajátkezűleg aláírt írtványra történt, és a melyben az illető műkincs összes jellemző részeivel és jeleivel tüzetesen le volt írva s a visszavétel alkalmával a tárgy azonosságát tétléről-tétlre megvizsgálták s úgy helyezték csak vissza a múzeum kincsei közé.

A szállingózó hírek közt a jogtalan eladás vádját különösen az ó-kori teremben elhelyezett rendkívül értékes és nagybecsű görög triposztra irányult, melyről azt beszélték, hogy az eredeti a londoni British múzeumnak adták el s a múzeumban a helyet egy értéktelen galvanoplasztikai másolatot állítottak fel. Jogos volt a megdöbbenés, mely e hír hallatára a főváros minden körében észleltetett, mert csakugyan ez a tárgy egyik legbecesebbike, a régiségosztály múzeumunknak s mint hazai lelet, ezen a téren unikum. De a nagyfontosságának és műbecsének megfelelő elbánásban részesült. Midőn 1876-ban Polgárdiban ez értékes régiség megvásárolta, Hampel József maga sietett a helyszínére s nagy küzdelem és aldoszatok árán megszerezte azt a nemzeti múzeum számára. A triposztra csupán két lába volt meg, a harmadik hiányzott. Az összekezd pontok elgörbítve, elcsúszva, a lábakról letördelve kerültek elő a földből s a disztések és domborműv alakok is több helyen

mint te. Csak nem üthet agyon nagyatyámban. Add ide, be fogom vinni.” mondom méltóságteljes állást véve, hajam lesimítottam és halálra elszántan, mint egy vesztett állomás parancsnoka, indultam fel a lépcsőn.

„Aki mer az nyer.” Ezt a közmondást nagyon szerettem követni, és cselekedeteimben semmi esetre soha sem hiányzott a határozottság és gyorsság, a mi sokszor hirtelendőséggé fajult. Kedvelt mondatom ismételve, kopogás nélkül ajtóstul rohantam be a szobába.

„Menj ki,” forméztam én nagyatyámban.

„Azonnal, de előbb ezt áll kell adnom Móricznak,” válaszoltam, a táviratot felmutatva.

Móricz az asztalnál ült, fejét könyökére hajtva, és a boros alkonyat daczára én is, ki nagyon kevéssé értettem környezetem értelmeinek megítéléséhez, megijedtem és egészen meg voltam féltelítve, midőn arczának sápadtságát és szemének vigasztalhatatlan kifejezését észrevettem. Úgy nézett ki, mintha valami nagyon nehéz gondterhek hirtelen ráhengerítettek volna. A nagyatyá ellenben nagy tehetől látszott megszabadultnak, mert könnyelmesen hátradőlt a karosszékekben, pálcáját térdéi közt tartotta és egészen úgy nézett ki, mint a régebbi időkben, midőn valami számítással jól sikerült.

Móricz gondosan felbontotta a sürgönyt, egy pillantást vetett belé, azután felretolta.

„Holnap mennem kell,” mondá teljes határozottsággal.

„Csakugyan? Olyan hamar? Nos, Nora, nincs read itt szükségem, menj és feküdj le, beszélni válok nagybátyáddal.”

Mily kevéssé képzeltem én, midőn kis szentélyembe felvonultam, hogy a beszéd, melytől oly szigorúan kirekesztettem, az én legszínesebb életérveim körül forgott. Mily kevéssé képzeltem, midőn a párkányzatra dőlve, az ablaknál ülve az alkonyodó órái estebe kitékinttem, hogy ezen órában, ezen perczen egész életemem mérlegre volt téve.

VII. FEJEZET.

Meglepető közlések.

A következő délután reám nézve valóban végzeteszerű volt. Barna vászon nyári ruhában, kezeimet fekete alpakakötényem zsebeibe dugva, egy nagy fehér védőkalappal fejemen a vén hízogót és unokáját nézegettem, a mint kedvencei alfamájáról szedték le szárait a legszebb gyümölcsnek, melyet a dublini vá-

sérülve voltak. E hibákat akkor szakértővel kiigazították és összetartozó részeket összeragasztották s a hiányzó harmadik láb nélkül, mint csónak tárgyát a harmadik teremben szabadon álló, bársouynyal bevont és körülkerített oszlopon helyezték el. Az osztály őre mint a szemfényére vigyáztottetrisposztra s a terem szolgáinak külön utasítása volt, hogy arra vigyázzon, nehogy valakia látogatók közöl megsejtse. A csónak műtárgy kiegészítése régi óhaj tárgya volt s midőn galvanoplasztikai műintézetünk ebben az évben berendezés és gyakorlat által a tökélynek oly fokára emelkedett, hogy a műkincs kijavítását rábizhatták, átadták azt a mult bő régen Herpka Károly tanárnak, hogy a harmadik lábat és a hozzávaló egy pántot a meglevők által galvanoplasztikai hű másolatban állítsa elő.

Nemelyeknek a becses tárgy hosszasa kimaradása feltűnhetett s midőn a két láb csónakra felhelyezett egy teljes s a restauráció nyomait magán viselő triposzt láttak oda visszakerülni, gyánu támadhatott bennök annak valódisága iránt, holott már a laikus is könnyen észreveheti az eredeti és az új szerek közötti feltűnő különbséget, az intéző körök pedig nagyon jól tudják, hogy a restauráció oly lelkiismeretességgel történt, hogy az új harmadik lábat a galvanoplasztikai műintézet hivatalos jelzőjével is ellátták, a láb felső részén pedig a domborműv díszítést megtöltözték, mivel azok a meglevő két lábon különbözök s nem tudható, milyen volt a harmadik lábón.

Ennek és egyéb műtárgyaknak a múzeumból másolás végett való elszállítása hozzájárult, a kincsek eladására vonatkozó hírek keletkezéséhez. De tápot adott neki az a körülmény is, hogy Pulzsky Ferenc múzeumi igazgató a Fejérváry Gábor nagybátyjától meg az emigráció előtt örökölt becses régi sereggyűjteményének utolsó maradvékát mintegy 30—35 darabot, melyeket eddig szobájában díszített alkalmazott, a napokban eladta egy fővárosi régiségkereskedőnek, a kitől több külföldi intézet is vásárolt. Erről azonban tudomása volt a közoktatásiügyi miniszternek is, mert egy műtárgyat megvásárlásá előle a iparművészeti múzeum számára.

Mindezekből kiűnk, mint azt Hampel osztályról is kijelentette, hogy a nemzeti múzeum műkincsei közül egy sem hiányzik s azok érintetlen eredetiségükben egytől-egyig megvannak.

Mint a P. L. írja, a nemzeti múzeum régiségtári osztályából tényleg hiányzanak tárgyak, de ezek, a kéznél levő reverzalios tanúsága szerint, jelenleg az országos iparművészeti galvanoplasztikai osztályban vannak. A nemzeti múzeum ugyanis az értékesebb tárgyakat rövidebb vagy hosszabb időre kölcsönadja az iparművészeti múzeumnak galvanoplasztikai utáztás végett. A mi az utáztásokat illeti, ugyilátszik, hogy ezek a legtöbbféle szelvényességű tárgyakat el. Egyes kereskedők ugyanis a galvanoplasztikai másolatokat úgy hozták forgalomba, mint a nemzeti múzeumból származó, valódi műtárgyakat s az utáztást eláruló jelzést egyszerűen eltüntették azokról.

A „Pesti Hírlap” Pulzsky Ferenc-től a következő nyilatkozatot közli:

Tisztelt szerkesztőség!

Hazánknak, tudomra, én vagyok a leg-
regőbb hírlapíró.

Ötven év előtt s azóta folyvást, 1848-ig, én védtem nyílt sisakkal a magyar becsületet

sárra voltak küldendők. Annnyira el voltam ennek szemléletéből merülve és oly figyelemmel néztem a magasa, hogy valószínűleg megjedtem, midőn Móricz hirtelen megszólított:

„Nora, nagyatyád hívat, jöjj azonnal a könyvtárszobába.”

Villámgyorssággal végig jártam gondolataimat az elmúlt hét eseményein. Nem tudtam semmi gonoszra tervezni visszagondolni, melynek oly borzasztó következménye lehetne, hogy nagyatyám ezen parancsát, miszerint azonnal jelenjek meg előtte, maga után vonhatná. „Miért hívat — nem tudod Móricz?” kérdém, a nélkül hogy felelőmet palástoltam.

„Elég jókor fogod megtudni,” volt nem éppen megnyugtató válasza.

Tegnap nyitva hagytam a szénakazalhoz vezető ajtót és néhány ténben bement, s egy pár köteget szénát letéptem — ez aligha lesz az oka?” kérdőzőködtöm tovább ideges izgatottsággal.

Móricz feleletre sem méltatott, hanem kinyitotta a kertajtót és parancsolólag intett, hogy induljak befelé. Hallgatásom sokkal többet fejezett ki, mint mennyt szavakkal lehet elmondani s a bátoraságom folyton alábbszállt, midőn ránéztem. Úgy látszott, hogy nagyon különösen néz ki, szokatlannul komoly volt és sápadt. Nagyatyával bizonyára összeeszikvokodtak, de mi közöm lehetett nekem ehhez? Hiába törtém ezen a fejtem, miközben bizonytalan vonakodó léptekkel a könyvtárba léptem. Móricz velem együtt bejött, de mindjárt az ablakhoz ment s kinezett, mialatt én egyedül álltam szemközt nagyatyámmal, mr. Franchebel és egy csodálatos kinezett öreg urral, a kit nem is ismertem.

„Nora,” kezdé el nagyatyám hirtelen, mialatt székét visszahozta és szemüvegén keresztül nagyon szemügyre vett, míg én mint egy vádolt az asztal másik végén álltam meg. „Tudod, hogy már közel 15 éves vagy, és elég idős vagy ahhoz, hogy fel tudj fogni, mikép ha én ma holnap meghalok, te egy koldus leszel. Nincsenek rokonság, akik magukhoz vehetnének, és így csak a szegények bázsa lesz egyetlen menhelyed.”

Megütököve néztem rá s képtelen voltam ezen borzasztó nyilatkozatot fel-fogni.

(Folytatása következik.)

a külföldön báró Zedlitz, gróf Thun és herceg Puchler-Muskau támadásai ellen.

Számkivetéseim alatt tízenöt hírlapban és folyóiratban egyeztem Angolországban — midőn Kossuth még Kiutaháiban belebuzgott volt — a bécsi régálmakkal szemben kimutatni hazánk szent ügyét és rokonszervet éberszertini elnyomott s hallgatásra kényszerített nemzetünkért.

Irtam azóta angolul, francziául, németül külföldi lapokba és folyóiratokba számos cikket s mióta visszakerültem a hazába, szorgalmas napazásom maradtam a hírlapíródalomnak.

Multm és jelenem tár a állanak a világ előtt s nics bennök semmi, a mit szegyenlenék, vagy a titok fátyolával akarnék borítani.

Ugyanazért kínosan lepett meg, midőn ma négy s talán több lapban is, a vádak és insinuációk egész balmazát olvastam, melyek személyem és becsületelem ellen irányozták.

Hírlapíró kártársaimtól megvártam volna, hogy mielőtt nevetem meghurcolják, megkérdeznék, miben állnak a múzeum és képtár dolgai s mielőtt tájékozták volna magukat, nem adnak hitelt holmi kőszá híreknek, kávéházi pletykáknak és egy feladó szavainak, a kinek nevét ez idő szerint a legmélyebb diszkrezió takarja.

Elhiszem, hogy nevét titkolja. Ezt teszik s tették már apáink idejében is a feladók, nehogy a gyalázat bélyegét homlokukra süssük.

Azt beszélik, hogy a múzeum régiséglárában az ország kincseit megdeztamálják, értéketlen utáztatokkal kicserélik s az elcsúsztatott és aranyérmék külföldi műtársukhoz kerültek.

Csak egy lap találkozott, mely loyális módon hozzáim küldte munkatársát s megtudva a pletyka alaptalanságát, nem említtette azt. Egy másik a miniszterhez fordult, a ki szintén ugyanazt felelte, a mit én s így ennél sem sikerült a személyem ellen szőtt csel-szövény.

Egy képviselő interpellálta a minisztert, vajjon igaz-e, hogy azon arany régiségek, melyeket ő felsége a nagy ur nemzeti múzeumban letéteményezett, eladták és galvanoplasztikus utáztatokkal vannak helyettesítve. A miniszter ezt morális lehetetlenségnek nyilatkozta, ki, de természetesen megígérte, hogy vizsgálatot rendel, melyet várva várak a remélem, hogy az eddig névtelen feladó formulázni fogja előtte vádjait.

Addig is, míg ezen vizsgálat megtörténik, kijelentem, hogy ő felsége, fájdalom, nem tétéményezett le egyet sem azon Magyarországnak talált kincsek közül múzeumunkba, melyek a bécsi Antiken-kabinetnek díszle, de szívesen kölcsönözte azokat nekünk az ötvösműkiállítás alkalmával, mikor ezeknek főbbjeit az iparművészeti múzeum galvanoplasztája számára lemintázta, hogy legalább utáztatban birjuk azt, minek eredetije Bécsben őrzetik.

A régiségtár és képtár egyébiránt mindeki előtt nyitva áll. Mindeki meggyőződhetik arról, hogy itt semmi sem cseréltetett ki s most is külföldi tudósok méltánylását bírja, míg a belföldiek, sőt az országos képviselők is, még akkor sem szokták azt meglátogatni, midőn a képviselőház üléséről elmaradnak. Szeretném, ha a régiségtárnak volna már hozzájárul a szerencsége, hogy tulajdon szemekkel lássák, mi történik itten s nemcsak a hivatalos jelentésből, hanem tulajdon tapasztalásukból is ítéhessek meg a pletykák és feladások valódi értékét.

Felkérem a t. cz. szerkesztőséget, hogy a védelemnek is csönkitatlanul adjon helyet lapjában, miután abból a vádat nem utasította el.

P u l s z k y F e r e n c z.

KÜLFÖLD.

Oroszország és Ausztria-Magyarország. A „Poster Correspondenz”-nek írják Bécsből: „Lobanoff herceg itteni orosz nagykövet csak rövid ideje érkezvén vissza hosszabb szabadságról, a czárhoz hívatott Gacsina. A herceg maga sem tudja mi okból és ezből hívatott a császári lakba. Mindenesetre részletes szóbeli jelentéstételt várnak tőle a hangulatról, mely az udvarnál és az osztrák-magyar monarchia lakosságában Oroszország iránt uralkodik. Sándor czár talán a külügyek vezetését akarja rá bízni, mely a jelenlegi miniszter, Gierstől mindenesetre elvétetik s melynek alulponja ma kétségtelenül Oroszországnak Ausztria-Magyarországhoz való viszonyában van.

Lobanoff hercegnek az orosz külügyminiszterium vezetőjéhez leendő kinevezetése körülbelül egy jelentőség azzal, mint mikor annak idején a pétervári osztrák-magyar nagykövet, Kálnoky gróf Heymerle báró utódjává meghívatott. Kálnoky gróf által tudvaleg az volt megkísérleendő, hogy Ausztria-Magyarországnak és Oroszországnak egymást sokfelé keresztező érdekeit a kölcsönös viszonyok barátságos által kollísiótól ment egyensúlyban tartas. Tudjuk, hogy Kálnoky gr. mily ügyesen végezte feladatát; mindenesetre sikerült neki a kollísiót elhárítani. E mellett minden

bizonynyal kénytelen volt az őnuralom, „engedékenység és türelem legelsőbb hatarság elmenni. Most hát az orosz miniszterten lenne a sor eme „temperenz”-politikát gyakorolni. Erre úgy meglehetősen Lobanoff herceg lenne az aktív orosz államférfiak közt a legalkalmasabb személyiség. Barátságos, jóakár jellem, sok kedélyességet nagy kedélynyugalommal egyesít magában, ennek daczára nem nélkülöz egy jó adagot ama ravaszágból és szívósságból, mely az orosz diplomáciát különösen kitünteti. És Lobanoff herceg kedveli a békét s ez a fődolog!”

LEGUJABB POSTA.

A francziországi helyzet. Párisi jelentések szerint, számos politikai személyiség látogatta meg Grévy t. Grévy hírei, kik megmaradását óhajták, felkérték Goblet hogy vállalja el a kormány alakítását, Goblet azonban e kérelmet visszautasította. Biztosnak látszik, nehogy nem tesznek újabb kísérleteket, hogy az elnökválság megoldását továbbra is késleltessék.

D e r o u l d e kijelenti, hogy fontos orosz sürgönyök arra indították, hogy Grévy t. felkérésére és most melléte legyen. Nézete szerint Ferry megválasztása zavargást okozna és Ferry csak véresen vonulhatna be az Elisebe. Grévy üzenete rövid lesz. Másrésről Ferry mellett folyvást buzgón agítálnak.

Ha e republikánok nem bírnak egyetemleges jelölten megállapodni a jobboldal fog dönteni. Mindamellert remélik, hogy Freycinet fog győzni a második szavazás alkalmával.

Orosz csapat mozgalmak. Varsóból ismételtén azt jelentik, hogy az egy idő óta általános figyelmet keltett orosz csapatmozgalmak, nevezetesen a lovassapatoknak előretelése az ország belsejéből a nyugati kormányzóságokba, eddig csupán csak előkészületi intézkedések jellegűek bírnak, a melyeknek végcélja egyelőre még bejárando. Ez ideig még nem volt észrevehető, hogy a határ valamelyik pontján jelenkegyebb csapatösszpontosítás történt volna. Feltehetően szerek jelentékenyebb tömegének felhalmozása nevezetesen oly erődökben, mint R u r n o, L a e k és D u b n o, hol nagyobb rakományok állítottak fel, ujabban fokozottab mértékben észlelhetők. A brzeszki fegyvergyárban az utóbbi időben katonai cselokra számos kézművest alkalmaztak. A két legnagyobb varsói vasgyár, nevezetesen a Lilpop és a Kan ezg újra ismét nagyművi katonai megrendelést kapott.

TÁVIRATOK.

— A képviselőházról. —

B u d a p e s t, d e c z. 1. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén az indemnyti megszavaztatott s azután megkezdett a dohánnyjövédéki javaslat részletes tárgyalása.

— A francziországi kettős válság. —

P á r i s, d e c z. 1. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A hivatalos lap jelenti, hogy a kabinet Grévy kérésére visszavonta a lemondását. A ma délelőtti minisztertanácsban Grévy bejelenté, hogy tekintettel a megváltozott helyzetre, ma nem küld üzenetet a parlamentnek. A kamara mai ülésén R o u v i e r kijelenté, hogy Grévy lemondott szándékáról a kamarához üzenetet intézni. Ennek következtében a miniszterium ismét lemondott. Senátusban ez szintén bejelentetett. Mindkét ház felüggesztette ülését. Hír szerint F l o u r e n s megbízatik a kabinet alakításával. Ma délután fél öt órakor 3000 ember összegyűlt a kamara előtt, kiáltozva: „Le Ferryvel! É l j e n Grévy!” Az egész rendőrség talpon van.

H I R E K.

— Arad és Vidéke. —

— Deczember 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra. Előfizetési díj, helyben: egy hóra 1 frt, negyedévre 3 frt, vidékre: egy hóra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr.

Felkérjük egy hátralelőben levő t. előfizetőinket, mint azokat, kiknek előfizetése e hó végével lejár, az előfizetési díjak mielőbb beküldésére.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen s bérmentve küldünk.

— Aradvármegye közigazgatási ülése. Aradvármegye közigazgatási bizottságának deczember havi rendezése a szokott időben vagyis deczember 9-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

— A „Kölcsy-Egyesület” mai felolvasó estélye iránt is nagy az érdeklődés a közönség körében, a mit a program és száma is teljesen érthetővé tesz. Felolvasni fognak Virág Lajos főmesternök, Török Elek és az építészeti történetbéli — ezim alatt, Dálnoky Nagy Lajos dr. főispáni titkár, Verses apróságok — at, Dacsy Géza „Panasz” a természetudományok ellen” című művét Dömötör László tanár. A felolvasást ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Az ipartestület holnapi táncestélyére jegyek már ma válthatók a testület irodájában. Az estély pontban nyolcz órakor veszi kezdetét a már közölt műsorral. A hangverseny élvezetes és változatos programja kezdéssel a táncszalagot vezeti. Hangverseny után a táncszalagot veszi kezdetét. Az előadások felkeltik a közönséget, hogy tekintettel az estély családi jellegére egyszerűen szíveskedjenek megjelenni.

— A kegyeleti ünnep. A korán elhunyt Balogh Irma aradi tanítónő emléke iránti kegyeletének a templom-utcai leányiskola növendékei tegnap délelőtt a polgári iskola dísztermében egy szép és megható emlékünnepélyben adták kifejezését. Nyilvánult ebben az a meleg rokonszenv és szeretet, melylyel a megboldogult tanítónő egyrészt tanítónő-társai, másrészt tanítványai elhalmozták. Az emlékünnepélyen ott láttuk a gyászoló család tagjait, az aradi tanítók és tanítónők, valamint Simay István iskolafelügyelőt, Hász Sándort, Millig József polgári iskola igazgatóját, Péterffy Antal és Heeger Ernő ügyvédek, több tanárt és igen szép közönséget. Az emlékünnepélyt a templom-utcai leányiskola növendékei nyitották meg egy szépen előadott gyászduóval. Mádya Mátyás igazgató vezetésével. A gyászduó zongorán Brusch Alajos tanító kísérté. Ezután Simon Karolin tanítónő lépett az emelvényre és egy megható imát mondott el, mely a jelenlévő közönség szemeiből könnyeket csalt ki. Majd a növendékek ismét egy alkalmi dalt adtak elő. Mádya Mátyás vezetésével és Brusch Alajos zongorakísérete mellett. A dalokat Mádya Mátyás igazgató tanította be, melyért valóban elismerés illeti a derék igazgatót. A dal elhangzása után Boros Justina tanítónő a következő szép emlékbeszédet tartotta:

Meghalt Balogh Irma, aradi közégi tanítónő! — Elnémult örök! — Kezét egymába kulcsolta elhelyezték a koporsóba. — A hideg földet mélyre ásták s oda tették pihenni. — Lágy hantot húztak föléje, hogy a földnek terhére ne érezze utolsó nyugalmát. — A kik ismerték őt, a boldogultat, éreznék fogják lelkében, hogy halála sokat mond, — sokat mond a két szó: Elnémult örök! —

A gondolkodó fő, a mélyen érző szív, a lángoló lélek, ékes szavak adott neki minden időben. Szándékának tisztasága, meggyőződésének ereje, hangjának ezüst csengését kölcsönözt s a kik valaha beszélni hallották, élénken fogták mind erre visszaemlékezni. Bölcseséget lehettek érvelési, erős rendíthetetlen akarat sugárzott ki tárgyalásának modorából. Világosság honolt agyában tűz kebelében és így mintegy teremtet volt tanítónőnek, hogy világosságot terjesztessen és tiszteletet sugártsa, mint növendékei körében.

Es most elnémult örök. Nem halljuk többé őt szónokolni, tanítani. Az ajkák lecsukódtak, a szív kihűlt, az agy megszűnt gondolkodni, a világosság eltűnt a tűz kiálto. Tanítónői pályája, melyre teremtet hittek, igen rövid volt. Isten az ő bölcs végzése szerint közbeszólt: elég! elragadta őt körülből.

Elnémult örök és kezeit összekulcsolta elhelyezték őt a rideg koporsóba. Kérdezem: ki látta őt valaha teljes nyugalmában? ki látta őt életében kezeit összekulcsolni, hogy átengedje magát a semmit tervének? Talán senki sem. Ellenkezőleg, a boldogult egész életében, csak a munkának szentelte idejét. Már tanuló korában dícsérték benne a fáradhatatlant. Hiszen zenét és éles eszének köszönhet, hogy annál költéséget és fáradságot nem kivélve kiképezte őt tanítónőnek, hogy jeles tehetséggel használjon a társadalomnak a legszentebb terén, a gyermekek, a jövő nemzedék nevelésének terén. Szorgalmának köszönhet, hogy mindig ki lett tűntetve fölébbvaló által és halálát megelőzőleg történt áthelyezéséből a templom-utcai felsőbb iskola felsőbb osztályához, csak szorgalma elismerésének és jutalmazásának tulajdoníthatjuk.

Soha sem riadt vissza a munkától. Elismeréssel kell adoznunk tevékenységének a szellemi munkásság terén.

Mindannyiszor, ha a tanítótanítókban, a tanító egyetben, (vagy valami bizottságban) az a kérdés lett felvetve, ki vállalkozhat bizonyos munkára, első, a ki jelentkezett, Balogh Irma volt. Neki nem volt sok, nem volt nehéz semmi, nem válogatott a nemes munkák közül melyik nagy, melyik könnyű; az ő szorgalma megmérkőzött mindennel, tanuskodnak arról testületi munkái, jegyzőkönyvei egyélti értekezései, tanügyi czikkei stb.

Oh, kezei nem érték rá, hogy összehesse álba hulljanak, nem fáradtak azok elhalálosa. Csak most, hogy Isten az ő bölcs végzése szerint közbeszólt: elég! szüntek meg dolgozni. Most sem önkaratából hagyta el a munkát, hanem melyen szíjját szerettei kulcsolták össze, az ellankadt kezeiket, végrehajtott az isteni határozatot, hogy: elég immár! És milyen korán kellett ennek megtörténnie? Sajnáljuk fájóan mindnyájan, kik őt és fáradhatatlan szorgalmát ismertük.

Mély ágyat ástak a hideg testnek, hogy pihenje ki magát! És midőn most ott pihen,

a felejtethetetlen a mely sirban, kérdehetjük: vajon volt-e valaha itt e földön edes álma, teljes pihenése? Nem. Elképzelve azt, hogy sokféle munkát vállalt magára, valószínűleg ájnék idején a lámpa bagyadt fényénél kellett, hogy végezze, miután a nappalokat az iskolai munkák vették teljesen igénybe; nem volt-e neki sok gondja, neki a szerető gyermeknek és halálát hű testvérnek?

Arva volt szegény, a család benne a fenntartót, a gondozót, az élet irányítót tisztelte és szerette.

Nem ismertük-e őt legjobb gyermeknek, ki nemcsak megosztotta özvegy anyja gondjait és terheit, de le is vette azokat tőle telhető módon annak válláról. Apró testvéreinek nevelését, elnevelését és tanítását is kintatitátását, végül azoknak számára böcsőtámasztást nagyrészt ő eszközölte, hogy szeretett anyjának terheit könnyítse és enyhítse. Ismerjük mindnyájan a lelkiismeretességét. Oh bizonyára, a hányszor az edes anya felsóhajtott, mindannyiszor meg lett zavarva az ő nyugalmát is és így pihenését a szó szoros értelmében vajmi kevés lehetett! — Ime most, hogy testvéreiből már már önálló családtagokat nevelt volna, közbe szólt az Isten az ő bölcs végzése szerint mondván: elég, most pihenést, nagy pihenést rendelék számodra. És pihen ő, a jámbor gyermek a mindennél gondoskodó testvér, pihen ő a rideg sirban mely fölé lágy hantot húztak, hogy ne érezze nagyon a föld terheit. Vajmi sok jutott ki neki ebből életében.

Hisz arva volt. S mi terhebb a földön az árvaságnál? Ifjú korában az anyai gondok terheit kellett vállalnia vennie; s van ennél nehezebb feladat a földön? Hozzá járult hogy viruló kinézése alatt egy nagy és gyógyíthatatlan betegség lappangott; s oh mi terhebb a léleknek azon tudatnál, hogy fiatal vagyok de beteg; reményeket táplálók de nem tudom elérnem-e? boldogságra töreksem, de kérdés lehet-e valaha boldog?

Arvaság, anyagi gond, betegség s végül az életpályák közti a legterhebb, az örökös elégedetlenséget és tépelődést okozó tanítói pályát: e úgy együtt vére s ok egy embernek. Midőn alig három hónapja nagyobb lányok tanításával lett megbízva, örült, mert hite szerint most már könnyebbülne a munkája, jobban elbírna a betegség terheit. Nem valószínű meg a mit fiatal szíve áhajított, t. i. hogy egészséges és boldog lehessen. Alig hogy megkezdette új körében a működését, teste ellankadt, szemére gyenge fától borult, hangja mind halkabb halkabb lett, míg végre a leghősiess kitartás dacára tanítványai előtt kijelentette: „Már nem bírok tanítani, terhes nekem a beszéd, pár napig pihennem kell.”

Igy is lett. Pihenni maradt otthon, de vajmi terhes volt reá nézve e pihenés, ki az éjjel nappal változatlan csak szenvedési megújulásának tekintette, míg végre Isten az ő bölcs végzése szerint hat hétre utolsó tanítása után véget vetve fáradalmainak közbeszólt: elég a teherből.

Es kivitték az utolsó nyugvóhelyre, puha hantot húztak föléje, hogy legalább a: az utolsó teher ne nyomja őt agyon.

A lélek tűze kialudt a szív melege meghűlt; a nyájás szó elnémult, a szelid szemek elcsúszottak, a jámbor gyermek megvált szeretteitől, a jóindulatú és nemes barátó elavozott, a kedves pályatárs megszűnt működni, a lelkes tanítónő elhagyta tanítványait, a munkas és fáradhatatlan kezek lehanyatlottak, egy szép remény megsemmisült és mindebből nem maradt csak egy drága emlék szívünkben és egy sirban a temetőben.

A templom-utcai iskola tanítótanítók és növendékei csak rövid ideig lehettek szorosabb viszonyban a boldogulttal, de e rövid idő elegendő volt arra, hogy őt szeretni és nagyrabecsülni tanuljunk. Nagyrabecsülésünk jeléül ünnepeljük meg az ő kedves emlékét és szeretetünk jeléül meg fogjuk őrizni emlékét minden időben.

Nagy lélek lakott a boldogultban és e nemes szív megérdemelte, hogy emléke éljen közöttünk a míg él bennünk az érdemnek és halának érzése. És, hogy ez keblünkben soha ki ne haljon, arra kérjük Istenünk áldását!

Ezt követte „A tanítónő halálára” című dal elénekzése, melyet Tark Giszella, Bartsch nővérek és Kopp Irén növendékek adtak elő igen ügyesen, a mit az összes növendékek is elénekkeltek. Ezután Kovács Irma növendék csinos szavazata következett. Az ünnepélyt Simay István iskolafelügyelő zárta be egy emlékedett hangú beszéddel, mely a megboldogult Balogh Irma tanítónő elvesztése felett sajnálatának adott kifejezést és végül a közönségnek és növendékeknek megköszönte a kegyeletes ünnepélyen való részvételüket. Végül egy imával előadásával az ünnepély véget ért.

— Temetés. Óriási közönség részvételével adták át tegnap délután az örök nyugalomnak a boldogult Steinitzer Jakab hült tetemét. A család és rokonok zokogó fájdsága a barátok és tisztelt egyuttérző részvétel vett körül a koporsót, melyet szebbnél-szebb koszorúkkal borított el a kegyelet. Arad város egész intelligenciája ott volt a temetésen s testületileg megjelent több egyelet, je, melynek az elhunyt tagja volt. Ott voltak az összes hatóságok fejei közöttük Ormós Peter alispán, Salacz Gyula polgármester és Ottubay Károly törvényszéki elnök. A temetési szertartást Jánosy Demjén dr. minorita rendfőnök végezte fényes segédlettel. Ezután átadták a koporsót a földnek, a hová hulló könnyek, forró innak kísérték. Legyen felette könnyű a hant!

— Az aradi közúti vaspályai forgalmi kimutatása. Szállított: 1887. november 16-tól 30-ig 9485 személy, bevétel 91845 forint. 2512910 kilogramm teher, bevétel 118369 ft. 1886 november 16-tól 30-ig 9888 személy, bevétel 95875 ft. 3470584 kilogramm teher,

bevétel 161812 ft. 1887. január 1-től november 30-ig 282573 személy, bevétel 2790125 ft. 48645006 kilogramm teher, bevétel 2152210 ft. 1886. január 1-től november 30-ig 305924 személy, bevétel 3028135 ft. 61852039 kilogramm teher, bevétel 2585926 forint. Arad, 1887. december 1-én.

— Köszönetnyilvánítás. A szentpétertéri és ó-városházi szegénysorsu tanulóknak feli ruházattal való felszereléséhez Gömöri Gyula vendéglős ur a Kossuth szaktársaság nevében mint gyűjtést 7 ft 50 krt adott. Melyért a szegénysorsu gyermekek nevében, hálás köszönetet nyilváníttja Geller János, iskolai igazgató.

— Az aradi „Tisztviselői Kör” vigalmi bizottsága november 30-án tartotta meg első ülését Rakóczy Zoltán elnöklete mellett az egyelet helyiségében. Elnök megnyitván az ülést üdvözölte a szép számmal egybegyűlt bizottsági tagokat. Ezután rögtön áttértek a gyűlés tárgysorozatára. — Elnök előadta, hogy a kör választmányi ülésben elhatározta, hogy a től hónapok alatt állandóan havonként egy-egy társas-estélyt rendez saját helyiségében, mely estélyek részint hangverseny-, felolvasás-, szavallatok — részint társas vacsorából állanak — mindenkor táncszalag egybekötve. Ez estélyek tisztán családias jellegűek lesznek, hol mindenben a legnagyobb egyszerűség fog uralkodni. A vigalmi bizottság a választmány elhatározatát örömmel vette tudomásul s a rendezendő estélyekre egy szűkebb körű bizottságot választott, melynek tagjai: Aszalay Sándor, Bencza Lajos, Bogdányi Odón, Buják Sándor, Csécsy Imre, Decsi Géza, Jánosy Béla dr., Kovács Vincze, Kossiczky Béla, Natland Bernát, Páris Gábor, Simon Ákos dr. Schröd György, Sztényi Hugó dr. és Vágás Agoston. — A gyűlésen elhatározottak, hogy az első estély már december 10-én fog megtartani s a következő pedig minden hó első szombatján. A rendező-bizottság nagy érdeklődéssel karolta fel az ügyet, s így az estélyek sikere az idén is biztosra van.

— Kérélem. „Hajnalka” szíves költeményei” című alatt közöltük lapunkban az érdemes író kegyeletes szándékát megvalósítani hivott előzetési felhívást, mely szerint kiadandó vers kötetnek jövedelmét férje sírmlékére szánta. Az előzetési felhívás tegnap, december 1-én járt le, s engedőre kéri Hajnalka az írtakat, hogy azokat hozzá legkésőbb december 10-ikéig beküldjen szíveskedjenek, mert a kötet december közepén mulhatatlannal meg fog jelenni. A könyv díszes kiállításáról Báb Sándor kitűnő hírű szegedi nyomdája gondoskodott elannyira, hogy Hajnalka költemény-kötete bármely szalon asztalának díszére válik. — A Hajnalka című: Özv. Rózsa Antalné, Pankota.

— Putti Comingo ezredes a 33. gyalogezred parancsnoka Fehértemplomról Aradra érkezett, hogy az itteni zászlóaljok felett a szemlélt megejtse.

— Hegyközségi tisztújítás. Ménesen az előző hegyközi közgyűlés határozatainak megsemmisítése folytán elrendelt új tisztújítás Csukay Sándor járási főszolgabíró elnöklété alatt november 28-án megtett meg a megválasztott hegykapitány: Neszel Ferenc, hegyközi jegyző és pénztárnokká: Buzsák Ferenc, hegybíróvá: Danayilla János. A választmány 8 ottani és 8 vidéki szőlőirtók választottak be. A tisztújítás eredménye a szőlőirtók közönség körében általános helyesléssel találkozott.

— Jövahagyott alapszabályok. A kunágoti önkéntes tűzoltó kar alapszabályai a m. kir. belügyminiszterium által, folyó évi 76.553. sz. alatt, a bemutatási záradékkal előlítottak.

— Adomány az aradi árvaház részére. Steinitzer A. Jakabné férje elhalálása alkalmával az aradi árvaház részére a férje koporsójára szánt koszoru helyett 10 forint ajándékozott.

— A belügyminiszterium elrendelte az aradi katonai ügyosztályt, hogy az 1887. évi ügyosztályi határozatoknak megfelelően felmentés és hadképeségi kimutatást terjesztse fel. Ezekből kitűnik, hogy az első korosztályba felhívott hadkötelek 300 volt. Ebből felszólamlás útján felmentett 2, felmentett 263, alkalmasnak találtott 83. A felmentési százalékok 0.7. A hadképeségi százalékok 31.6. Az 1886. évi született második korosztályba tartozók száma 264 volt. Alkalmasnak találtott ezek közül 44. A felmentési százalékok 0.9. Az 1865-ben született újonczok előlítása 209 volt. Felmentett ezek közül 8, elővezetett 183, alkalmasnak találtott 70. A felmentési százalékok 3.8. A hadképeségi százalékok 38.6 volt. — A karácsonyi ipar-bazar rendezése ügyében Varga József elnöklété alatt a rendező-bizottság fáradhatatlanul működik. Eddig a karácsonyi bazarba eladásra szánt tárgyakat több aradi iparos jelentett be. Bejelentések még mindig elfogadottnak és melegen ajánljuk iparosainknak, hogy mentől nagyobb számmal igyekezzenek részt venni.

— Evforduló. Az aradi zsidó koma-egylet az egyeleti alap gyarapítására december 14-én a „király kávéház” helyiségében evfordulója alkalmával diszlokot rendez. Estebéd 7 órakor. Személyjegyet egy teríték 1 ft. Ft. felülítések közötttel fogadtatnak.

— Esküvő. Fngl Adolf aradi kereskedő december 11-én esküszik örök hűséget az izraelita templomban Steinberger Róza kasszonyra.

— Ismét tűz. Mondorlakon a napokban Kocsobán Flóra háza kigyulladt és a mellék épületével együtt földig leégett. A kár mintegy 6000 ft-ra tehető. A

ház nem volt biztosítva A tűz keletkezése ismeretlen.

— Ne menj későn haza. Egy fiatal aradi pár egy egész éven keresztül vígan turbolták a boldogságban. Nem volt egyik félnek sem panasza a másik ellen. A második évben csakhamar megváltozott a boldogság, mert a férj már el-el járogatott esténként a kocsma-ba és mindig későn érkezett haza. Az asszony többször tett a férje előtt szemrehányásokat, de nem sokat ért vele. Egy nap keservesen elhatározta magát és válogatott indított férje ellen és férjét azzal vádolta: „hogy minden éjjel későn jön haza teljesen kimerülten és elfáradva, ekkor egészen elhanyagolja őt, reggel pedig midőn felkel, hivatalával van elfoglalva.” A férj nehézszer a válogatott megvolt idezve a papi fórum előtt. Ezután a válogatott áttért a kir. törvényszékhez és itt a napokban ért végmegoldást és pedig a fiatal asszony javára, mert a későn hazakerülő férjet végképp elválasztották a kesérgő menyecskétől.

— A temető humora. Biharmegye kőegyházi temetőjében a következő sírfelirat olvasható, melyet lapunk egyik barátja küldött be közlés végett:

Hé! Bujdos József hé! Velel életem tizené! Tiszteletet, de azért Bátor úrútl-vertél! Ne szánd fáradáságot! Keresd fel a síromat! Itt az holtak mezéjén! Egy új sírban nyugszom én! Belső József! Vár meg! Tűz! Joznak ki 1878-ben!

— Felébredt a koporsóban. Özv. Wegscheiderné temesvári józsefkülvárosi lakosnő körülbelül 3 hét előtt hirtelen megbetegedett; állapota napról-napra rosszabb lett és nem sokára az orvosok is lemondtak életéről. Az aggnő kedden reggel megkapta az utolsó kenetet és délután behunyta szemét. Semmi életjel nem lévén rajta észlelhet, mindenki azt hitte, hogy meghalt és rokonai készülődéseket tettek a temetésre. Már el is jöttek a temetkezési egyelet szolgálói a koporsóval és a halottat hirt nőt behelyezték a koporsóba. A temetése tegnapra volt kitűzve. A halottas szoba telve volt ájtos asszonyokkal, a kik előttek imádkozni a ravatalnál, midőn a körülállók nagy ijedelmére Özv. Wegscheiderné u. 5 óra tájban felült a koporsójában és nagy szemeket meresztve nézett körül a szobában, tévedező pillantása majd a gyászoló és megrémült asszonyokra, majd a koporsója körül felállított nagy égő gyertyákra. esvén. Szerencsére, volt az asszonyok között olyan is, ki föliamerle, hogy itt nem tulvígjai csodával, hanem egy tetszhalottal van dolga és rögtön orvosért küldött. Az először orvos konstátálta, hogy a tetszhalált görce-rohamok okozták. Özv. Wegscheiderné csaknem egész testén megbénult ugyan, de van remény rá, hogy azért még hosszú életű lesz.

SZÍNHÁZ.

— december. 1.

— Kulinyi Márton az aradi színház közkedveltségűvé vált egyik komikusának jutalomjátéka, december 6-án lesz, mely alkalommal a Csepregi Ferenc látványos színműve a „Vízözön” kerül színpadra. Midőn az élvezetesnek ígérkező előadásra felhívjuk a közönség figyelmét, megjegyezzük, hogy a darabot Kolozsvár és Nagyváradon mindig telt ház előtt adták.

— „A nagyharang” ma másodsor került színpadra a tegnapihoz hasonló élelő hatás mellett nagy közönség előtt. Ma is főleg a Hunyady Margit játéka keltett általános tetszést.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

— Milyenek a nők. Egy fiatal 18 éves csinos polgári leány állott tegnap délelőtt az aradi kir. törvényszék előtt, és azzal vádolta egykori szíve válogatottját, kiért annyi nyugtalan éjszakát és fájalmat kellett kiállnia — egy aradi fiatal embert, — hogy őt elzött három évvel egy szép napon midőn csak kettesökön voltak odahaza, meggyalázta. A vizsgálat alkalmával a vádat merészen fenntartotta egykori imádjatja ellen, a ki azt makacsul tagadta és hamis vádnak mondta személye ellen.

A vizsgáló bíró ezzel a váddal nem érte be. Várt az eredményre, de azóta már három év telt el, a nélkül, hogy a várokoznak valamely eredménye lett volna.

Ekkor a leány ismét megidézett a vizsgáló bíró elé, a ki megkérdezte: hogy még mindig fenntartja-e a vádját?

A leány határozottan felel: — Igen, nem tagadom. Megtörtént dolog. — De nincs bizonyíték és így felmenti a kir. törvényszék is a vádlottat.

— Az lehetetlen. — Hozzon legalább orvosi bizonyítványt? — Hozok bíró ur!

Egy nő elterelt a leány ismét megidézett. A vizsgáló bíró elutasítai akarja panaszával, de a leány minden áron a kir. törvényszék elé akarja serelem ügyét terjesztetni. Kivánsága teljesült és tegnap meg is tartott az ügyben a végtárgyalás.

A kir. törvényszék tagjai voltak. Elnök: Ottubay Károly, szavazó bírák: Kovács János és Gail József, jegyző: Gruber Géza. A kir. ügyészséget Stippl Károly dr. ügyész képviselte.

— Az elnök és bírák helyet foglalnak a zöld asztal mellett. Ezután az elnök előterjeszti az ügyet és megismerteti a vádat a bírákkal.

Ezután megszólal az elnöki csemettyű és belép az ajbón álló ór. — Parancsol elnök ur! — Kündje be T. Annát.

Egyszerű csinos nő ruhában lép be T. Anna a törvényszék termébe.

— Az elnök kéri: — Fentartja-e a vádat R. A. ellen. — Fenn, tekintetes törvényszék. — Hát mondja el nekünk az egész megtörtént dologt.

A leány észreveszi maga előtt a nagy feszületet. Arca elhalványul. Két lépést hátrál. Majd le akar ülni.

— Az elnök észreveszi a leány zavarát és figyelmelteti:

— Lépjen előbb és úgy beszélje el. — A leány belekezd. Zavarba jő. Elakad és egyebet nem bir mondani: Megtörtént tekintetes kir. törvényszék.

— Mi történt meg? — R. A.-val ketten voltunk oda haza és megfogta a szoknyámat és ...

— És? — Nem hagyott békét. Ezt látta a szomszédasszony is.

A szomszédasszony kihallgattatik, de mindent tagadott, hogy valamit látott volna. Elnök erre előveszi az orvosi bizonyítványt és felvassza és kéri a leányt:

— Mit szól erre? — Fenntartom a vádamat.

— De maga ártatlan és vádját alaptalan a mit R. A. ellen emel. Ezt bizonyítja az orvosi bizonyítvány.

A leány erre elpirul és zavara még inkább fokozódik.

— Az elnök beszélítatja R. A. vádlottat, a ki mindent tagadott. Az ügyész erre elejti vádló-dívtványát.

A kir. törvényszék rövid másodpercenyi tanácskozás után felvassza az ítéletet és R. A.-t felmenti a vád alól, mivel a leány teljesen ártatlannak bizonyult be.

— Helybenhagyott ítélet. Móc Germán bűnügyében az aradi kir. törvényszék ítéletét helybenhagyta a királyi tábla és így az egyévi börtönbüntetést le kell ülnie. A vádlott az ítéletben belenyugodott.

— Bünyügyi tárgyalások. Az aradi kir. törvényszéknel december hóban a következő bünyügyi tárgyalások vannak kitűzve és pedig hetenként háromszor a keddi, csütörtöki és szombati napokra:

December 3.

Babucz Ádám halált okozó súlyos sértés, Fekete Mihályné magán okirathamisítás, Pap Nicolae és társa megvesztegetés bűnügyében.

December 6.

István Nicolae és társa lopás, Leo Todor és társai szándékos emberöléssel párosult rablás bűnügyében.

December 9.

Repesegán Nikulac és társai lopás, Skrob Filipon lopás, Ankes Györgye gyilkossági kísérlete és lopás bűnügyében.

December 10.

Ferch Ádám család vétsége, Szánd Antal lopás, Ceukutyán Anti lopás bűnkísérlete miatt,

December 13.

Kraft József személyes szabadság megsértése, Martin József és társa súlyos testi sértés,

Tyityiházán Juon lopás bűntettében.

December 15.

Kovács Lingurán Mária lopás vétsége, Laufer Gusztáv lopás, Zambó István lopás, Jerkán Todor és társa lopás bűnügyében.

December 17.

Tosi József lopás vétsége, Czigu Száva szikkasztási vétsége, Szilágyi János lopás bűnügyében.

December 20.

Bulea Pávelné lopás, Marosán Nika hatóság elleni erőszak, Szabó Jolán lopás bűntette, Sárán Mihály gyilkossági bűnügyében

December 22.

Argyelán Illie és társai többrendű lopás vétsége, Özv. Tóthné, szül. Szombati és társai súlyos testi sértés,

Miloszlán Todor szándékos emberölés bűnügyében.

December 29.

Tyriila Pável súlyos testi sértés, Scheinberger Mór hatóság elleni erőszak,

Klein Miksa szikkasztás, Alb Ádám és társai lopás bűnügyében.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi pénzügyi havi forgalmi kimutatása.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1887. évi november hóról.

Takarékpénztári betételek:

Betétmaradvány múlt hó végéről . . . 591627.92
Folyó hóban betét . . . 28558.29
Összesen: 620187.31

Visszatett betét f. hóban . . . 580021.31
Betétmaradvány f. hó végével . . . 129659.59
Összesen: 709680.90

Álladékok múlt hó végével . . . 106578.48
Leszámláltatott f. hóban . . . 259328.08
Összesen: 365906.56

Beváltatott és forgatott f. hó végével . . . 97657.23
Marad társas-álladékok f. hó végével . . . 141581.79
Összesen: 249248.92

Aradi hitel-egylet:

Álladékok múlt hó végével . . . 159553.18
Folyó hóban adott kölcsönök . . . 3070 . . .
Összesen: 162623.18

Törlesztett f. hóban . . . 2550 . . .
Álladékok f. hó végével . . . 160266.13

Előlegek nyertermények és értékpapírokra.	
Alladék mult hó végével	80552.-
Folyó hóban új előleg adatolt	6349.-
Előleg összesen	86901.-
Ebből visszafizetett f. hóban	15430.-
Alladék f. hó végével	71472.-
Jelzálog-kölcsönök:	
Alladék mult hó végével	140810.02
Új előleg f. évben	2115.60
Folyó számlákban előleg összesen	142925.62
Visszafizetett f. hóban	1300.51
Alladék f. hó végével	141125.11
Zálogház-kölcsönök:	
Alladék mult hó végével	65236.-
Folyó hóban adott kölcsönök	5046.50
összesen	70282.50
Folyó hóban kiváltott	5249.50
Alladék folyó hó végével	65033.-
Pénztár:	
Maradvány mult hó végével	12812.84
Bevétel folyó hóban	228792.61
Bevétel összesen	241605.45
Kiadás f. hóban	233124.90
Pénztármaradvány f. hó végével	8480.55
Arad, 1887. december 1.	

Az igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1887. évi november haváról.

Betételek:

Alladék mult hó végével	2830951.47
Betételek folyó hóban	104389.03
összesen	2935340.50
Visszafizetések f. hóban	132080.73
Alladék folyó hó végével	2802259.76

Leszámitolás:

Váltótárca-álladék mult hó végén	1292812.32
Leszámitolt váltók folyó hóban	458307.36
összesen	1751120.28
Bejárt váltók folyó hóban	485670.97
Váltótárca-álladék f. hó végén	1265449.31
Előlegezések kézi zálogokra.	
Alladék mult hó végén	913338.94
Előlegeztetett folyó hóban	145007.13
összesen	1058346.07
Bejárt előlegek f. hóban	137708.22
Alladék folyó hó végén	920637.85
Jelzálogos kölcsönök:	
Alladék mult hó végén	670607.19
Előlegeztetett f. hóban	6700.-
összesen	677307.19
Törlesztett folyó hóban	3836.-
Alladék folyó hó végén	673471.19
Pénztári forgalom:	
Alladék mult hó végén	89367.11
Bevétel folyó hóban	773379.45
összesen	862746.56
Kiadások folyó hóban	793151.13
Pénztári álladék folyó hó végén	49595.43
Arad, 1887. december 1-én.	

Az igazgatóság.

Vegyes közlemények.

— Értéktőzsdéi heti szemle. Budapest. nov. 30. (A „Magyar Mercúr” tudósítása az „Aradi Közlöny” számára). A közelebbi mult hétben a tőzsde csendes irányzatot követett és az árfolyamok jelentéktelen változást követtek. Azon letelezések, a melyeket egyes tekintélyes lapok

a Bismarck herceg és a császár közötti beszélgetésről nyilvánosságra hozták, roppant feltűnést keltettek politikai körökben és természetesen nem maradhattak hatást nélkül a tőzsdén sem. A tőzsde eleleplezéseket kedvezően fogadta, mert feltételezték, hogy a császár felvilágosítottan a háttér mögött ültetett eselszövevényekről, közeledni fog a hármasszóvetségre. Ha mindazonáltal a tőzsdén nem fejlődött áremelkedés, úgy ez onnan van, hogy a franciaországi kormányválság nyomozástól hat és a pénz drágasága is akadályozza a tőzsdei spekulációt műveleteiben. Azt hiszik azonban, hogy ezek elmúltával a tőzsdén viszonyok lényegesen javulni fognak. A részletekre térve megemlítjük, hogy a **aradékok arany** szilárd tartják magukat. Hitelre szavak csak a kevéssel gyengültek. Vasúti papírok csak az utóbbi időben olesóbbodtak. osztr. magy. államvasút kivételével. A helyi piac az a gyári részvények és egyes bankok által leszámitoló kereskedelmi bank mint emelkedett kereslet. A sorsjegypiac igen szilárd és a kis sorsjegyek emelkedtek.

Szociálislet.

(December 1.)
(B.) Készáru nagyban 25.—, kicsinyben 25.50, hordó nélkül per 100 liter ..

Budapesti gabnatózsda.

(December 1.)
Méréselt kínálat, kedvező vételkedv, 12 ezer mm. jött forgalomba és teljes napi áron

adatolt el. Buza tavaszra 7.28—7.29, zab tavaszra 5.57—5.59, kukorica tavaszra 5.82—5.84, káposzta-repce 10.80—10.90, őszi buza 1888. évre 7.61—7.63.

IDEGENEK NEVSORA.

(December 1.)
Fehérkereszt-szülő Türk Sándor, tirt. Medgyes, Telbisz János, igazgató, Csanád, Landekker J., gyáros, München, Bill Iure, építész, Bpest, Beron N., Maier N., Hirsch N., Veisner I., Ritsch N., Veisz E., Horváth N., Kohn N., König N., Preisz Károly, utazók, Upest.
Nador-szálló, Tader Adolf, birt. M.-Bodzás, Simay A., birt. Kovácskúza, Löffler Mór, birt. Oroskúza, Ujhelyi Lipót, birt. Bpest, Makovicska Adolf, pénzügyi titkar, Temesvár, Eisenstatter József, utazó, Bpest, Braun Adolf, birtó, Tuthi.
Aranycsillag-szálló. A szabadtéri 10. támburás.

Arad városi színház.

Folyó szám 58. 3. kisbérlet 6-dik sz.

Péntek, 1887. december hó 2-án:

Egy katona története

Dráma 5 felvonásban.

Személyek:
Reno János — — — — — Peterdy Sándor.
Madeline, neje — — — — — Hunyady Margit.
Adrien, leánya. 5 éves — — — — — Krecsányi Vera.

Tábornok, (később) Provice kormányzója	Bács: Ároly.
Herzegó	Bács-Maár Julia
Apátnó	Siposné.
Valentine	Havas Aranka.
Adrien	Czanyuga Emma.
Ra ul. lovag	Somló Sándor.
Lázár, kalandor	Fenyéri Mór.
Samhorán, őrmester	Szabó Antal.
Mártha, pórno	Csügényi Vilma.

Kedete 7. vége 9 1/2 órákor.

Holnap, szombaton, bérletfolyásban:

A kis hadnagy.

Nagy operette 3 felvonásban

Közlekedés.

A vonat			
	ind. Aradról	érk. Aradra	
Csabai vegyesvonat . . .	regg. 6.20	este	6.28
Budapesti személyvonat . .	d. u. 12.31	regg.	5.45
	este 9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat . . .	d. u. 4.30	d. e.	8.42
" vegyesvonat Radna-Lip-			
paig	d. u. 2.17	d. e.	7.38
" személyvonat . . .	regg. 6.05	d. e.	11.39
Temesvári vegyesvonat . .	regg. 6.05	d. e.	9.27
"	d. u. 5.48	este	8.17
Borossabesi vonat . . .	regg. 6.25	regg.	8.38
"	d. u. 4.25	este	7.18
Szegedi személyvonat . .	regg. 4.38	regg.	8.15
"	d. u. 2.56	d. u.	7.50

Feladás szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Községi jegyzői irnok

kerestetik.

R-Világos község jegyzői irodájában egy a községi jegyzői teendőkhöz jártas és az állam nyelvén kívül a román nyelvben is jártas egyén

azonnal alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése: 250 frt és mosáson kívüli teljes ellátás.

R-Világoson, 1887. évi november hó 25-én.

Szida György,

818 8-8

jegyző.

MARX és FEJÉR

fűszerkereskedése

ARADON, templom-utca, a „Fehér kutyához.”

Ajánlja mindennap frissen érkezé bécs-
ujhelyi tormás kolbászt, kassai
sonkát főve és nyersen, bielitzi nyelv,
szarvasgomba, ajókás májas és krak-
kói kolbászt, azokivül párisi kol-
bászt, debreczeni oldalas, pörkölt és pap-
rikás szalonnát, nemkülönb minden
fajú csemege-sajtokat, igen szép nagy-
fejű csirkefogókat, szárított gombát,
halikrát, szardíniát, marinrozott ha-
lakat nagy választékban; továbbá egész
fris magyaros francia mustár, londoni
thea, ananás és jamaikai rumot,
kül- és belföldi cognac-jait és idei fris
honi, angol és bécsi thea-kenyeret.
764—10.104

KWIZDA-féle KÖSZVÉNYFOLYADÉK

évek óta

a legkitünőbbnek bizonyult szer a

köszvény-, csúz-,

és idegbántalmak ellen.

Jelenek bizonyult továbbá a fieszomodások, az izmok és idegek feszessége, vészaláfutások, zúzóadás, a bőr érzéketlensége, továbbá a helyi górosok (lábik-
ragóros), idegfájdalmak, s hosszabb ideig tartó beké-
tések által származott daganatok ellen: főként pedig
nagyobb fáradtságok, és gyaloglások előtti és utáni erő-
södésre stb., valamint aggodorban beállott elerőtlenedésnél.

Ara egy üvegnek 1 frt o. é.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész kö-
lönlegességi főraktárának aradi főkéjában

RING LAJOS,

„Angyalhoz” cz. gyógyszerárán Aradon, Asztalos-Sán-
777 3-12 dor-utca 1. sz.

Hirdetmény.

A herceg Sulkowski József Mária ó ke-
gyelmességének Aradmegyében fekvő, pankotai
uradalmához tartozó, Szőlős-Csigerell községbeli

italmérésési jog

1888. évi január hó 1-től kezdve három egy-
másután következő évre haszonbérbe adandó.

Felhivatnak a bérteni szándékozók, misze-
rint zárt ajánlataikat 10 százalék barmopénzzel
ellátva és alulirothoz címelve, f. év december
15-ig beadni sziveskedjenek.

A bérleti feltételek alulirott irodájában
Arado és az uradalmi felügyelőségél Panko-
tán betekintheők.

Az ajánlatok elintézése f. é. december 17-ig
megtörténik.

Kelt Aradon, 1887. évi november hó 30-án.

Tagányi István,

herceg Sulkowski József Mária magyar-
országi ragyonának gondnoka.

825 1-3

Farsangi mulatságokra nagyon alkalmas hangszer

az annyira elterjedt

ARISTON,

ára 6 kottáva együtt 22 frt.

Kisebb „Ariston” 6 kottával 16 frt.

Minden egyes darab kotta 60 kr.

Rövid magyarázata az „Ariston” zeneszekrénynek a
következő:

Egy egyszerű lenyomó által az „Ariston-szekrény”
tetejére oda erősített, kemény papírosból készített kotta
által változik a zenedarab, minden egyéb teendő nélkül
és minthogy több ezer zenedarab van, melyeket
változtatva az „Aristonon” eljátszani lehet, egy egyszerű
csavarnak forgatása által. — Minden nemzeti dal és tánc-
darabok (kitűnő francia-négyesek is), operák és operettek,
marschok vannak így lekottázva. — Egy jól hangolt
„Ariston”-nak hangja elegendő erős nagyon kellemes,
hangzásu, közvetlen közelbe is nemfűléstől, úgy hogy a
táncznál a cigányzenét pótolhatja.

Csomagolás nem számítatik. Kedvező feltételek mel-
lett részletfizetésre is kapható. 17—1.12 150

ERNYEI GYULA.

Nátha ellen!

Az 1885. évi országos kiállításán kitüntette-
t verseny és kivitelképességért, nagy-
ban termelés és fontos javításért.

A kellemetlen idők alkalmával igen gyakoriak azon
meghűlések, melyeknek nátha lesz a követ-
kező.
A náthát többnyire néz is tarják betegség-
nek; sőt felőle azon tréfiás nézet van elterjedve
hogy ha gyógyítják tovább tart, mintha nem
gyógyíthat.

Azonban mindkét nézet téves. — Először is a
nátha gyakran kiállhatatlan fejfejjással, étvágytalansá-
gal s kedély levertséggel jár, és csak legenyhébb for-
mája az, a mely a takarítók erős lohájában és azok
tulságos elválasztásában nyilvánkozik. — Azonkívül gyak-
ran alapját képezi, úgy a reumatizmusnak, mint külön-
ösen tüdőbajoknak is. E szerint a nátha gyógyítását
különös figyelmünkre kell méltatunk, és semmi esetre
sem kell hagyni azt elhatalmasodni. — Ezt annyival
is könnyebben megtehetjük, mert a dr. Hager által ki-
lált gyógyszer oly biztos, hogy 1 doboz dr. Hager-
féle nátha labdacok elfogyasztása után
a nátha biztosan elmúlik.

Azért minden oly esetben, midőn esti meghűlés
után fejünk fájni kezd, étvágyunk elcsúsz, vagy torokunk
száraz és érezzük a nátha előjelét, azonnal vegyünk
dr. Hager nátha elleni labdacsoiból, és annak bevétele
után minden bajtól megszabadulunk.

Sőt ha bármely meghűlés után azonnal
bevezzük a labdacsoikat, az abból eredhet minden
bajnak elejét vesszük.
Emlékeztetve hozom még, hogy a dr. Vost által
Frankfurtól oly nagy híre hozott „Katarhus labda-
csoik” csakis a dr. Hager-féle labdacsoik utánzatai
s mint minden utánzat természetesen az eredeti
nám mérközhetik.

Ezen a meghűlés káros következményei ellen oly
biztos hatású labdacsoik kaphatók Aradon:

Rozsnyay Máttyás

Szentháromsághoz” czim. gyógyszerárán.

Egy doboz ára 1 frt o. é.

80

Láz ellen! Láz ellen!

A világhírű SIEMENS-féle bor- és sörpalacczkok

Aradon egyedül csak

HÁJEK ANTAL

Forray-utca 1. sz. a.

levő üzletében kaphatók.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni ujonnan felszerelt nagy választékú, a mai kor kívánalmainak meg-
felelő áruraktáramra. Jól berendezett üzletemben mindennemű

üveg, porcellán, kőedény, lámpa, ebédlő-, kávé-, thea- és mosdó-készletek, képkeretek,

vendéglői és hávéházi berendezések a legolcsóbban beszerezhetők. Tájékozásl szives figyelembe vételre ajánlom árjegyzékem kivonatát:

Ebédlő-készletek 6 szem. 9 frttól 40 frtig.

Thea „ 6 „ 4 „ 25 „

Kávé-készletek 6 szem. 3.50 frttól 20 frtig.

Mocca „ 6 „ 5.— „ 15 „

Asztali lámpák 90 krajczártól 15 frtig.

Függő „ 50 „ 15 „

Porcellán-festészeti műtermemben,

mely egyedüli Aradon és legjobb hi nevet vivott ki magának, a legdiszesebb kivitelű
festések készíttetnek. Kelengyékhez tartozó edények monogrammal és czimerrel vagy teljes fel-
íráttal láttatnak el — Elvállalok mindennemű üveges munkát.

Minthogy Arad és környékének nagy bortermelő vidékén azon biányt véltem felfedezni, hogy a boroknak palacczkokbani forga-
lomba helyezésénél a kellő palacczkok helyben nem szerezhethők be, intézkedtem, hogy a világhírű Siemens-féle

boros és sörös palacczkok raktárát

megszereztem s van s erencsém azokat a helybeli és vidéki t. bortermelők szives figyelmébe ajánlani.

Midőn tisztelt üzletbarátainak eddigi becses támogatásokért köszönetemet nyilvánítom, kérem engem azzal a jövőben is szeren-
cséltetni s ajánlom a mostani igényeknek teljesen megfelelő árudámat (Forray-utca 1. sz.) mint legolcsóbb bevásárlási forrást szives
pártfogásába, mely tisztelettel

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetik. Árjegyzék kívánatra ingyen s bérmentve.

HÁJEK ANTAL.